

Sygn. akt VIII Pz 27/19

POSTANOWIENIE

Dnia 25 marca 2019r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Andrzejewska(spr.)

Sędziowie: SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

SSR(del.) Magdalena Kimel

po rozpoznaniu sprawy w dniu 25 marca 2019r. w G.

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie D. C.

przeciwko Spółce (...) S.A. w B.

o przyznanie rekompensaty z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla

na skutek zażalenia powódki

od rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 2 i 3 wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 18 września 2018r. sygn. akt VI P 210/18

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek (-) SSO Małgorzata Andrzejewska(spr.) (-) SSR(del.) Magdalena Kimel

Sędzia Przewodniczący Sędzia

VIII Pz 27/19

UZASADNIENIE

Powódka domagała się przyznania świadczenia rekompensacyjnego w kwocie 10.000zł z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wskazując, że powódka nie jest osobą uprawnioną do rekompensaty.

W trakcie rozprawy w dniu 18 września 2018r. powódka reprezentowana przez pełnomocnika – radcę prawnego złożyła oświadczenie o cofnięciu pozwu wraz ze zrzeczeniem się roszczenia.

Wyrokiem z dnia 18 września 2018r. Sąd Rejonowy w Gliwicach w punkcie 2 umorzył postępowanie w stosunku do powódki D. C.. W punkcie 3 Sąd zasądził od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 1.350zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Zażalenie na powyższe rozstrzygnięcia wniosła powódka składając jednocześnie oświadczenie o cofnięciu oświadczenia o cofnięciu pozwu. Powódka powołała się na swoje błędne przekonanie co do pewności, że ustawodawca ureguluje jej sytuację prawną w sposób nie budzący wątpliwości. Wskazała, że decyzję o cofnięciu pozwu podjęła wobec pojawiających się w mediach informacji o zaawansowanych pracach legislacyjnych nad projektem ustawy mającym rozszerzyć krąg uprawnionych do rekompensaty. Po przeanalizowaniu dostępnych w Internecie i prasie projektów ustawy stwierdziła jednak, że nie można ustalić kiedy uzgodniony projekt ustawy zostanie przedłożony w Sejmie i czy obejmie również powódkę. Dodała też, że w dacie wejścia w życie nowych uregulowań prawnych może już nie posiadać statusu osoby uprawnionej do renty rodzinnej. Powódka też podniosła, że zasądzone koszty są niewspółmierne do wysokości ewentualnej rekompensaty albowiem ma przyrodnią siostrę, która pobiera rentę rodzinną i również odwołała się od odmowy przyznania rekompensaty i z tej przyczyny prawdopodobnie powódka otrzymałaby rekompensatę w niższej wysokości.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Powódka w niniejszej sprawie domagała się zasądzenia kwoty 10.000zł z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla na podstawie ustawy z dnia 12 października 2017r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. z 2017r., poz. 1971). W świetle przepisów tej ustawy nie była ona jednak osobą uprawniona do rekompensaty.

Na rozprawie w dniu 18 września 2018r. pełnomocnik powódki, w obecności powódki, złożył oświadczenie o cofnięciu pozwu wraz ze zrzeczeniem się roszczenia. Pełnomocnik złożył też wniosek o nieobciążanie powódki kosztami zastępstwa procesowego z uwagi na sytuację materialną.

Rozpoznanie zażalenia strony powodowej na orzeczenie o umorzeniu postępowania wymaga rozważania dwóch kwestii: prawidłowości zastosowania przez Sąd pierwszej instancji art. 469 k.p.c. w zw. z art. 355 § 1 k.p.c. i ewentualnych wad oświadczenia woli o cofnięciu pozwu ze zrzeczeniem się roszczenia.

Sąd pierwszej instancji, oceniając sytuację powódki oraz zapisy ustawy z dnia 12 października 2017r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. z 2017r., poz. 1971), prawidłowo uznał, że cofnięcie pozwu ze zrzeczeniem się roszczenia jest dopuszczalne w świetle art. 469 k.p.c.

Cofnięcie pozwu jest czynnością procesową, aktem dyspozytywnym powoda, będącym wyrazem rezygnacji z dochodzenia w danym postępowaniu żądania udzielenia mu ochrony prawnej w postaci skonkretyzowanej w pozwie. Cofnięcie pozwu, będące przejawem odwołalności czynności procesowych, jest działaniem strony realizującej procesowe uprawnienie do pozbawienia własnej czynności procesowej jej skuteczności prawnej; stanowi ono realizację zasady dyspozycyjności (rozporządzalności) i oznacza rezygnację powoda z rozpoznania określonego żądania w danym procesie. Cofnięcie pozwu ze zrzeczeniem się roszczenia wywołuje nie tylko skutki procesowe, ale także materialnoprawne. Uchylenie się od skutków oświadczenia o cofnięciu pozwu i zrzeczeniu się roszczenia (odwołanie tej czynności procesowej) jest dopuszczalne, ale tylko w sposób wyraźny i oparty na konkretnych podstawach (np. błąd lub przymus) – wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2007r., IV CSK 110/07; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2004r., II CK 80/03; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2016r., I CSK 81/15. Nie jest tak, że cofnięcie oświadczenia o cofnięciu pozwu wraz ze zrzeczeniem się roszczenia jest dopuszczalne dowolnie. Odwołując, przed uprawomocnieniem się orzeczenia, takie oświadczenie powódka powinna wykazać, iż po jej stronie wystąpiła jedna z wad oświadczeń woli.

W ocenie Sądu Okręgowego podnoszone przez powódkę okoliczności dotyczące toczącego się procesu legislacyjnego przed uchwaleniem nowej ustawy oraz obawa, że w dacie wejścia w życie nowej ustawy może już nie pobierać renty rodzinnej nie są to okoliczności, które stosownie do treści 84 k.c. mogą powodować skuteczne uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia o cofnięciu pozwu wraz ze zrzeczeniem się roszczenia.

Błąd oznacza mylne wyobrażenie strony składającej oświadczenie o istniejącym stanie rzeczy lub mylne wyobrażenie o treści złożonego oświadczenia woli, nie odnosi się do sfery motywacyjnej; nadto błąd dotyczy musi stanu istniejącego w momencie składania oświadczenia, nie zaś okoliczności, które nastąpią później. Podnoszona przez powódkę okoliczność związana z procesem legislacyjnym dotyczącym uchwalenia nowej ustawy nie dotyczy zgłoszonego w niniejszym postępowaniu roszczenia z którym powódka wystąpiła powołując się na przepisy ustawy z dnia 12 października 2017r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. z 2017r., poz. 1971). Natomiast okoliczność dotycząca ewentualnej utraty uprawnienia do renty rodzinnej jest zdarzeniem przyszłym i nie zmienia faktu, że w dacie zainicjowania niniejszego procesu oraz w dacie wydania orzeczenia o umorzeniu postępowania powódka nadal pobierała rentę rodzinną.

Stwierdzić zatem należy, że powódka nie uchyliła się skutecznie od złożonego oświadczenia o cofnięciu pozwu wraz ze zrzeczeniem się roszczenia.

Złożone przez powódkę zażalenia na rozstrzygnięcie o umorzeniu postępowania jest więc nieuzasadnione – Sąd pierwszej instancji zasadnie umorzył postępowanie na podstawie art. 355 § 1 k.p.c.

Przechodząc do rozważań w zakresie kosztów postępowania wskazać należy na wstępie, że Sąd Rejonowy w prawidłowej wysokości orzekł o kosztach zastępstwa procesowego – od wartości przedmiotu sporu wynoszącej 10.000zł. Powódka zgłosiła bowiem roszczenie w takiej dokładnie wysokości. Nie zgłosiła ona roszczenia w niższej wysokości w związku z okolicznością, że jej siostra również pobiera rentę rodzinną i ewentualna rekompensata podlegałaby podziałowi.

O wysokości dochodzonych roszczeń w postępowaniu sądowym decyduje wyłącznie strona powodowa (odwołująca). Sąd nie ma możliwości zmiany wysokości roszczenia za stronę, nawet w sytuacji, gdy jest ono oczywiście wygórowane. Powódka, reprezentowana przez fachowego pełnomocnika w swoim odwołaniu wyraźnie wskazała, że domaga się zapłaty kwoty 10.000zł. Ponadto w trakcie postępowania pełnomocnik powódki złożył pismo procesowe z dnia 25 czerwca 2018r., w który potwierdził, że domaga się zapłaty 10.000zł. (pomimo, iż z decyzji o przyznaniu renty rodzinnej złożonej do akt sprawy przez stronę powodową wyraźnie wynika podział renty rodzinnej na 2 części).

Należy podnieść za Sądem Najwyższym, iż wyjątek od zasady ponoszenia kosztów za wynik sprawy przewiduje art. 102 k.p.c., który pozwala w szczególnie uzasadnionych wypadkach na zasądzenie od strony przegrywającej tylko części kosztów lub nieobciążenie jej w ogóle kosztami; nadto przepis art. 102 k.p.c. nie może być rozszerzająco wykładany i wyklucza uogólnienie, a może być stosowany w zależności od konkretnego przypadku (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 1981r., sygn. akt IV PZ 11/81).

W niniejsze sprawie, również w ocenie Sądu drugiej instancji, nie zachodzi okoliczność odstąpienia od poniesienia przez powódkę kosztów zastępstwa procesowego na rzecz strony pozwanej. Powódka była w trakcie postępowania reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, miała ona możliwość realnej oceny zasadności oraz wysokości zgłoszonego przez nią żądania. Sąd pierwszej instancji zasądzając koszty zastępstwa procesowego przeanalizował sytuację rodzinną i majątkową powódki słusznie dochodząc do przekonania, że brak podstaw do zastosowania art. 102 k.p.c. Powódka jest osobą młodą uczy się pobierając rentę rodzinną a ponadto pracuje zarobkowo. Złożone przez stronę powodową zażalenie nie przedstawia żadnych argumentów, które mogłyby podważyć ustalenia Sądu Rejonowego.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oddalono zażalenie jako nieuzasadnione.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek (-) SSO Małgorzata Andrzejewska(spr.) (-) SSR(del.) Magdalena Kimel

Sędzia Przewodniczący Sędzia